

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Hlušíkem, Ph.D. ve věci

žalobce: **Z. C.**
státní příslušnost Ruská federace
t. č. pobyt v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty
Vyšní Lhoty 234, 739 51 Vyšní Lhoty

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 11. 2024, č. j. OAM-1144/VL-VL17-VL14-PS2-2024, ve věci zajištění v zařízení pro zajištění cizinců,

takto:

- I. Žádost žalobce o ustanovení zástupce z řad advokátů **se zamítá.**
- II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ze dne 6. 11. 2024, č. j. OAM-1144/VL-VL17-VL14-PS2-2024, **se zrušuje.**
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

1. Žalobce se domáhá přezkumu výše specifikovaného rozhodnutí žalovaného, na jehož podkladě žalovaný rozhodl o žádosti žalobce ze dne 4. 11. 2024 o propuštění ze zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e), odst. 10 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) tak, že žalobce je i nadále zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců. Dle § 46a odst. 5 zákona o azylu žalovaný stanovil dobu trvání zajištění žalobce do 15. 1. 2025.
2. Žalobce předně namítá, že žalovaný nesprávně a nedostatečně posoudil možnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu, když zejména nepřihlédl k důvodům, pro které opustil vlast. Žalobce v Rusku uplatňuje výhradu svědomí a odmítá nastoupit do armády. Dále žalobce namítal zhoršení jeho zdravotního stavu v průběhu zajištění. Podle žalobce nelze připustit paušalizované rozhodování ve věcech jednotlivých skupin zajišťovaných cizinců. Neexistoval žádný individuální, objektivní a oprávněný důvod k zajištění žalobce.
3. Žalovaný navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout a odkázal na napadené rozhodnutí.

Zjištění vyplývající z obsahu správního spisu

4. Dne 27. 8. 2024 žalobce kontrolovala hlídka policie v dálkovém autobuse na lince Budapešť – Berlín. Žalobce se prokázal cestovním dokladem Ruské federace, neměl platné vízum, které by jej opravňovalo ke vstupu na území České republiky. Z cizineckého informačního systému vyplynulo, že žalobce žádným platným oprávněním k pobytu na území našeho státu nedisponuje.
5. Téhož dne rozhodla cizinecká policie o zajištění žalobce dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) za účelem jeho správního vyhoštění. Rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce na dobu dvou let cizinecká policie vydala dne 27. 8. 2024. Z policejního protokolu o výslechu účastníka správního řízení ze dne 27. 8. 2024 se podává, že žalobce je státním příslušníkem Ruské federace, národnosti ingušské. Z Ruska odcestoval letecky do Istanbulu dne 20. 8. 2024, následně se přesunul letecky do Bosny a Hercegoviny, odkud pokračoval za pomoci převaděčů do Chorvatska. Dne 26. 8. 2024 odjel autobusem ze Záhřebu do Budapešti. Zde nastoupil na výše zmíněný linkový autobus směřující do Berlína. Žalobce by v České republice chtěl začít nový život. Je si vědom neoprávněnosti svého pobytu, avšak vyřízení víza je finančně nákladné. Žalobce upřesnil, že je svobodný, bezdětný, dosáhl základního vzdělání, pracoval jako zedník. Na území České republiky či jiných členských států Evropské unie nemá žádné vazby či závazky. Odmítá se navrátit do Ruské federace kvůli mobilizaci. V armádě ještě nebyl, první povolávací rozkaz neuposlechl a skrýval se. Letos na jaře jej chytili a odvezli do sklepa, kde byl asi týden zavřený, bili jej. Následně obdržel další povolávací rozkaz. Žalobce se obává nelidského zacházení a mučení; vyloučil trest smrti. Nechce válčit na Ukrajině. Nemá dostatek finančních prostředků pro návrat do Ruské federace.
6. Dne 29. 8. 2024 podal žalobce žádost o mezinárodní ochranu. O mezinárodní ochranu nepožádal v žádném jiném státě.
7. Dne 3. 9. 2024 rozhodl žalovaný o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců. Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce žalobou u podepsaného soudu, který ji rozsudkem ze dne 30. 9. 2024, č. j. 18 Az 20/2024-17 zamítl.

8. Podáním ze dne 4. 11. 2024 žalobce požádal o přezkum důvodů trvání zajištění, o kterém žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím.

Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání, a to v souladu s § 46a odst. 8 zákona o azylu.
10. Co se týká rozsahu přezkumu napadeného rozhodnutí, postupoval soud v souladu s požadavky rozsudku Soudního dvora EU ze dne 8. 11. 2022 o předběžné otázce ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. Z něho je nutno dovozovat, že správní soud je povinen při přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince přihlížet i k vadám a nezákonnostem rozhodnutí, které zjistí sám, bez ohledu na námitky uplatněné žalobcem. V řízení o přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince se proto s ohledem na specifika institutu zajištění neuplatní pravidlo soudního přezkumu v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a správní soud je oprávněn, resp. povinen identifikovat případné další nezákonnosti zajištění (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 11. 2022, č. j. 34 Az 36/2022-32, č. 4439/2022 Sb. NSS). I když tedy žalobce výslovně nenamítal nezákonnost stanovené doby zajištění, bylo povinností soudu zákonnost doby zajištění přezkoumat.
11. Předtím, než krajský soud podrobí přezkumu napadené rozhodnutí, je na místě vypořádat se s žádostí žalobce o ustanovení zástupce z řad advokátů.
12. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s., navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát. Soud má za to, že žádost o ustanovení zástupce není v případě žalobce důvodná. Jednak, z obsahu žaloby je zjevné, že žalobce byl schopen zformulovat žalobní námitky, jednak, jak uvedeno výše, v řízení o přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince je soud povinen přihlížet i k vadám a nezákonnostem rozhodnutí, které zjistí sám, bez ohledu na námitky uplatněné žalobcem. Proto výrokem I. tohoto rozsudku žádost žalobce o ustanovení zástupce z řad advokátů zamítl.
13. Po přezkumu napadeného rozhodnutí dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
14. Soud se předně zabýval otázkou doby trvání zajištění, jak ji žalovaný stanovil v napadeném rozhodnutí.
15. Dle § 46a odst. 5 zákona o azylu (ve znění účinném od 1. 7. 2023) platí, že žalovaný v rozhodnutí o zajištění *stanoví dobu trvání zajištění, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle na 180 dnů*.
16. Žalovaný napadeným rozhodnutím žalobce zajistil v zařízení pro zajištění cizinců do dne 15. 1. 2025. Rozhodnutí v této části odůvodnil pouze tím, že tato doba je stanovena tak, jak byla stanovena v původním rozhodnutí žalovaného o zajištění žalobce.
17. Takové odůvodnění doby trvání zajištění je však absolutně nedostatečné. Absentuje v něm totiž jakákoli úvaha o tom, proč bylo v případě žalobce nezbytné přistoupit ke stanovení doby trvání zajištění právě po žalovaným stanovenou dobu. Na tomto závěru nemůže nic

změnit ani to, že žaloba žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2024 o zajištění žalobce, v rámci kterého byla odůvodněna původně stanovená doba zajištění, byla podepsaným soudem zamítnuta.

18. Nynějším rozhodnutím totiž žalovaný rozhodoval o žádosti žalobce podle § 46a odst. 10 zákona o azylu. Pokud žalovaný shledal žádost nedůvodnou a rozhodoval opět o stanovení doby zajištění, byl povinen i v této části své rozhodnutí náležitě odůvodnit.
19. Krajský soud v této souvislosti připomíná, že dle čl. 9 odst. 1 Směrnice má být žadatel o mezinárodní ochranu zajištěn pouze *po co nejkratší dobu*. Žalovaný proto nemůže bez podrobnějšího odůvodnění přistoupit ke stanovení doby zajištění, aniž by bylo zřejmé, na základě čeho je nutné trvání zajištění právě po stanovenou dobu a nikoli dobu kratší.
20. Aplikace správního uvážení při rozhodování o stanovení délky trvání zajištění přitom musí nalézt odraz v odůvodnění rozhodnutí tak, aby soud mohl přezkoumat, zda správní orgán správního uvážení nezneužil či nepřekročil jeho meze. V řízení o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince a stanovení délky trvání zajištění soud ve správním soudnictví hodnotí postup správního orgánu a zkoumá, zda uvážení správního orgánu o stanovení doby zajištění nevybočuje ze zákonem stanovených mezí, má oporu ve zjištěném skutkovém stavu a není svévolné (srov. přiměřeně rozsudek ze dne 2. 11. 2011, č. j. 1 As 119/22011–39, týkající se stanovení prodloužení doby zajištění, jehož závěry jsou použitelné i v nynější věci).
21. Krajský soud proto uzavírá, že odůvodnění rozhodnutí žalovaného v nynější věci neobstojí pro svou nedostatečnost a napadené rozhodnutí je na místě zrušit pro jeho nepřezkoumatelnost.
22. K problematice nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí pro nedostatek důvodů s ohledem na ustálenou judikaturu správních soudů lze dodat, že z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, které skutečnosti vzal správní orgán za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č. j. 6 A 48/1992 - 23, publikovaný ve Správním právu pod č. 27/1994, nebo nověji rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být ovšem vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 – 76, publikované pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Při posuzování nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí lze nepochybně vycházet také z judikatury NSS vztahující se k otázce nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí. V rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaném pod č. 133/2004 Sb. NSS, zdejší soud uvedl, že *„nedostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.“*
23. Krajský soud pro úplnost dodává, že ve výroku tohoto rozsudku současně nevyslovil, že se žalovanému věc vrací k dalšímu řízení. Vychází z právního názoru vysloveného v rozsudku

NSS ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012-34, č. 2757/2013 Sb. NSS, dle něhož „po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno (...). Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím, jakkoliv zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí.“ Citovaný právní názor je použitelný i na právě řešenou věc, a krajský soud nemá důvod postupovat v souzené věci jinak.

24. V této souvislosti je nutno důrazně upozornit na § 46a odst. 13 písm. c) zákona o azylu, podle něhož musí být zajištění podle zákona o azylu „bez zbytečného odkladu bez rozhodnutí ukončeno, rozhodne-li soud o zrušení rozhodnutí o zajištění nebo o prodloužení doby trvání zajištění (...)“.
25. Konečně krajský soud uvádí, že s ohledem na výše predestřený právní názor pro nadbytečnost již nevypočítával další žalobní námitky.

Závěr a náklady řízení

26. Krajský soud shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil.
27. O náhradě nákladů řízení mezi žalobcem a žalovaným bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce byl v řízení úspěšný, avšak, jak vyplývá ze spisu, mu s tímto řízením žádné náklady nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 29. listopadu 2024

JUDr. Petr Hlušík, Ph. D.
samosoudce